

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. [i.e. II.] Quâ ratione semper, & assiduè orandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

tunc reverâ legitimè sit, cùm homo suam omnem memoriam sic affigit Deo, ut pñè jugiter Deum cogitat. Ita homini cor aliud inservit, cor vanum auferatur. Dixerat platus: *Cor eorum vanum est.* Hoc vano corde ablato, divinum substituitur.

*Historiam
hanc ubi-
rida nar-
ravit in Tri-
mogio C. 3.
c. 9. f. 3.*

Carolus IV. Imperator Moguntiæ cum Gerlaco Archiepiscopo egit præsentibus Canonicis compluribus. Fuit ex hogum numero, qui pretiosiora, quæ par erat, pileo est usus. Id Imperator observans, & hominem suavi ore comitetur accendens: Elegantem, inquit, habes pileum; mutemus. Et simul dum suum porrigit, alienum capiti suo imposit. Ita Deus, cuius delicias sunt cum hominibus esse: O homo, inquit, mutemus corda; tu vanum habes & mundanum, ego tibi meum dabo, & divinum.

Ille Aquilarum pullus, Plutarchus teste, qui in nido ad latus materni cordis collocatur, robustissimus evadit, & genuam Aquilarum indolem ostendit: Homo, qui Deum semper cogitat, divino cordi proximus, in adversa omnia fortissimus cœnsurgit. Immurat ei Deus cor aliud.

§. IV.

*Plin. 1. 10.
Nat. hist. c.
3 fine.*

Notum est illud Plinii: Aquilarum pennæ mistas reliquarum alitū pennas devorant. Cogitationes nostra pennis avium rectè conferuntur. Et quia minime unius generis sunt, rectè dixeris aquilarum, vulturum, cygnorum, columbarum, passerum, psittacorum pennas misceri. Siquidem modò bonæ, modò mala, modò pessimæ sunt cogitationes nostræ; hinc nobis plurimum negotii faciunt. Quisquis cogitationibus suis vult moderari, hoc unum, quæ potest, maximâ diligentia speget, ut de die quam sepiissime Deum cogitet. Hę cogitationes, Aquilinae pennæ sunt, que alitum aliarum pennas devorant. Sunt cogitationes superbae, sunt iuvanda & avara, sunt sordidae & impurae pennas dixeris anseras. Sed misce illas aquilinis, & ab iis devorabuntur. In seipso id quis experitur, quod quo sepius Deum cogitat, hoc cautior, hoc & sanctior, & etiam ausum dicere, in actionibus omnibus sit felicior. Rectissime dixit Hieronymus: *Vna cogitatio felix est, cogitatio de Domino, Dominus scit cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt.* Vaniissimæ sunt:

*Hier. in Ps.
93. v. 11.
Eze. Psal.
versus.*

Et videte ingentem carum vanitatem. Parientes filium summa cura educant. Ad scholas puer deducuntur; discit formare litteras; paullatim altiora combinbit, & proficit inter coœvos; simul & musica dat studium, organis ludere, chelyn & testudinem tractare, fidibus & alia voce canere perdiscit; ita mulis maius superioribus cognoscendis annos aliquot infundit: jānque è patria in Academias mittitur, ad Philosophiam se applicat, deinde ju civile cognoscit, Bartolū & Baldum tractat. Ab his studiis in exteris terras alio sole calentes amandatur, in Gallias, Italiam, Hispanias proficiscitur, hic diversorum idiomatum disciplinam accipit; hic saltare, equitare, palæstricis vacare inter studia habet; hic homines sunt. Maxima quæque sperantur, vir evadet maximus, apertissimus ad omnia. Parentes longissimam cogitationum serie disponunt, quod filio munus, quæ sponsam deligere, quæ ratione nuptias, quæ tot alia placet instituere. Ita demum filius in patriam reddit, cultu & moribus peregrinus, studiorum præbet specimen, magnam sui spem concitat, seris negotiis sensim admovetur. Sed cùm grande cogitationum suarum volumen jam pñè absolverint parentes, unicā subrepit febricula, & tot vanissimas parentum cogitationes, unāque filium tollit, conditque tumulo. Verè scit Dominus cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt. Vnaigitur cogitatio felix est, cogitare de Domino.

Pingebant prisci Aquilam cum diplade, quæ volu-

A cris peccatis admorderet. Picturæ inscriptionem apponabant hanc: SEMPER ARDENTIVS. Hominem designat haec icon, qui quæ frequenter DEVM cogitat, tanto frequenter cogitare, tanto & ardenter amare desiderat, quod enim diutius divinam pulchritudinem ac bonitatem aspicit, eo plus diligit. Hoc ponit ob oculos illud genus serpentum Dipias, quæ hominem ita pungit, ut quod plus bibit, plus sitiat, Semper ardentivs. Hic idem fit. Aeternæ Sapientie promissum est: *Qui edunt me, adhuc esurient, & qui bibunt me, adhuc si- Ecli. 1. 14.
ver. 29.* Crebris de Deo suceptis cogitationibus id asse- quimur, ut Deum pñè assiduè cogitemus, & quod initio non adeò erat facile, usi non facile tantum, sed & suave fiat. Quocirca imitetur Aquilas, & ad preceptum Domini, in ardore ponamus nudum nostrum. Sic infra nos erunt omnes tempestatum furia: mugiat, tor- ver. 30.
net, fulgeat, inq. & ruat celum, violent faxa, precipi- tent fulmina, inter tot ruinæ stabimur, modò animus per assiduas de Deo cogitationes Dei hospitium fiat. Illud Bernardi vel centies, vel millies repetendum in gemino: *Omnis tempus, quo de Deo non cogitas, te computes perdidisse.*

CAPUT II.

Quâ ratione semper & assidue orandum.

Huic Principis Iobi pronunciatum est: *Homo lob. 2. 5.
nascitur ad laborem, ait ad volentum. Cùm autem v. 7.
longè diversissimi sint labores, in percontando ponitur, quinam sunt difficulter? Theologorum non nemo ad rogatum respondet, quatuor videri difficultimos sunt labores omnium labores. Laborantis in partu, Docentis in ludo, Imperantis in bello, Precantis in templo. De labore primo in divinis voluminibus crebra mentio. Cùm Rabas Assyrius optimum Regem Ezechiam in angustias adduxisset, Rex Isaiæ nuntiari iussit: *Venerunt filii usque ad partum, & vires non habet parturientis.* Labor & dolor parturientium maximus.*

De altero loquuntur scholæ. Quantu laboris censem aut ducentos discipulos cùm in officio contingere, tum liberalibus disciplinis imbure. Multi discipuli, multæ curæ: hic garrit, iste dormit, ille pingit, hic circumspicit, pars magna dicunt, non attendit. E tanto numero subinde vix viceni dicta capiunt, ceteri fungi, sed insolentes & yagi sunt. Grandis labor tam vagis aut stupidis scientias instillare.

Tertium imperantis in bello labore esse difficulter, 3. Labor
limum nemo ambigit. Hic sana intelligentia, capax impenitentia, memoria, multa experientia, & ante omnia ingens in bello, animus, sed & corporis vires requiruntur. Subinde consilia magno firmanda sunt. Nonnunquam voluntarium potius quam equitandum. Imperatorum inter tympana & tubas agere, vehemens labor.

De labore quartio precantis in templo. Celsidorus 4. Labor
testis, *Ipsius, inquit, est perfecta oratio, cuius & causa clamat, & lingua & altus, & vita, & sermo, & cogitatio. Hęc omnia conjungere, difficultissimum. Ideò Abbas Agathon interrogatus, quis omnium optimus simil & gravissimus videretur labor, dixit: *Rectè orare.* Homo nascitur ad laborem. Hic quartus precandi labor nos omnes citat, præsertim cùm Christus dixerit: *Quoniam oportet semper orare, & non desistere.* Ioannes Mal- Luct. 6. 18.
donatus afferit multos & graves autores magno stu- v. 1.
dio quæfuisse, quâ ratione Dominicum hoc dictum Explica-
fit interpretandum. Quando igitur nostrum omnium tiones sibi
interest illam Domini cohortationem non verbis sol- quot Do-
lum explicare, sed & monstrare factis, complecti- minici di-
cti: *Quoniam op-
tinet semper
orare.* Secundum*

§. I. Pri-

§. I.

1. Explica- P **rima explicatio.** Non iussit Christus assidue nos genibus siti, & indefessas celo manus attendere: sed aut orare, aut utile quid aliud agere. Bene orat, qui bene agit. Orationem veram, dixeris esse actionem sed religiosam; actio bona, oratio est, sed operosa & practica.

2. Explica- Altera explicatio: Semper orat, qui statas orandi vices religiosè observat. Religiosissimus rex David hoc obserans: *Septies*, inquit, *in die laudem dixi tibi*. Atque hoc est Dominum in omni tempore benedicere, praestituta orandi tempora minime negligere.

3. Explica- Tertia: Semper orat, qui orando perseverat, tamē si non impetrat, quod flagitat. Hic nemo desperat, nemō annos numeret, nemo dicat: jam septennium, jam decennium, jam annos plurimos precando explevi, & nihil impetravi; nemo talibus querelis calum surditatis accusat, quoniam oportet semper orare, & non desistere. Non deficit, qui orare non desinit.

4. Explica- Quarta: Miratur Augustinus, quomodo Christus multiloquium prohibeat, nihilominus semper orare jubeat. Sed ad institutum: *Si, ait, non vis intermittere orationem, noli intermittere desiderare.* Continuum desiderium tuum, continua vox tua est. *Tacebis, si amare desideris:* Frigus charitatis, silentium cordis est. *Si semper manet charitas, semper clamas, si semper clamas, semper desideras, si desideras, requiem recordaris.* Semper orat, qui semper vitam beatam, eternam desiderat.

5. Explica- Quinta: Ioannes Chrysostomus breves sed crebras jaculatorias preces jure maximi estimantur. Breves, inquit, & frequentes orationes Christus & Paulus precepérunt, *hom. 7. mi-* parvis ex intervallis. *Si continuas & crebras orationes facias,* hic pag. 394. *torumque tempus interpolas frequenter, facile poteris mode-* stiam exhibere, & ipsas orationes cum multâ facies solertia.

Cassian. l. 2. Hoc & Cassianus adfruens: *Vtilius censem, inquit, breves* quidem orationes, sed creberrimas fieri, ut frequentius Dominum deprecantes jugiter eidem coherere possemus. De iisdem jaculatoriis precibus Augustinus ad Probam scribens: *Dicuntur, inquit, fratres in Egypto crebras quidem habere orationes, sed eas tamen brevissimas & raptim quadammodo jaculatorias, ne illa vigilanter erecta intentio per productiores moras evanescat.* Anna Elcanæ uxor multiplicabat preces non cumulando viba, sed iterando: ut potius multum oraverit quam multa. Vnde siebat, ut ejus animus non dissiparetur in plurima, sed ad unum colligeretur. Maximarum profecto virium sunt haec breves & jaculatoriae preces, que Dei memoriam assidue refricant, animum evagari non facilē sinunt, peccata plurima impediunt.

6. Explica- Sexta: Assidue penè memoriā Deum colere. Ad hoc Cassianus instigans: *Mens nostra, inquit, iugis omnipotenti Dei contemplatione pascatur.* Hac ratione penè semper conditoris meminisse possumus. Quod beatus Nilus confirmanus: *Qui amat Deum, inquit, semper cum hoc tantum cum patre conseruidinem & sermōnem habet, repudiās omnem notitiam turbidam.* Sanctus Basilius: *In eam rem vult etiam noctem dividī.* Vide, ait, ne media pars vite transeat inutilis: tribus partem somno, partem precationi, ita ipse etiam seminus pietatem exerceat. Et beato Hieronymus teste, *Sandū etiam ipse somnum est oratio.* Sic ut autem qui pecando in mortem obdormiunt, tota quasi aternitate peccant; ita qui orando aut sancta cogitando in somnum decidunt, tota quasi nocte orant.

7. Explica- Septima: Assidue orat, qui omnia negotia & universas actiones suas, tam inchoare quam finire, medianas etiam precibus distinguere, in his omnibus intentionem rectam restaurare consuevit. Ejus animi Siracides: *Laudabo nomen tuum assidue.* Solus mæsus rex David, quia utique actiones omnes precibus ccepit, distinxit, finiit, hinc libere pronuntiavit: *Semper laus ejus in ore meo.*

A Octava: Pauperes eleemosynis sibi conciliare, ut 8. Explicatio cum ipse precari desierit, illi incipiant, ut alternativum canitur in templis. Pelagius & Ruffinus dignum relatu memorant his ipsissimis verbis, qua optimâ fide subjungam. Venerunt aliquando, inquit, ad Abbatem Lucium in Ennato monachi quidam, qui dicebantur Euchitae, hoc est orantes: & interrogavit eos senex, *731. apud diens: Quod est opus manuum vestrarum?* Et illi *Ro. 10. v. 16.* dixerunt: Nos non contingimus aliquid opus manuum, sed sicut dicit Apostolus, *Sine intermissione ora-* *n. 9. mi-* *mus.* Dicit ei senex: Et non manducaris? illi aurem *n. 21. pag.* dixerunt, etiam manducamus. Et dicit eis senex: Quādo ergo comeditis, quis pro vobis orat? Et iterum interrogavit eos, dicens: non dormitis? Et illi dixerūt: Dormimus. Et dicit senex: Et cùm dormitis, quis pro vobis orat? Et invenerunt, quid ad hanc responderent ei. Et dixit eis: Ignoscite mihi fratres, quia ecce non facitis, sicut dixisti: *Ego autem ostendam vobis, quia operans matribus meis, sine intermissione oro.* Sedeo enim juvante Deo, infundens mihi paucas palmulas, & facio ex eis plectram, & dico: *Mis- Psal. 10.* rere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & se- *v. 1.* cundam multitudinem miserationum tuarum, dele iniuriam meam. Et dixit eis: Oratio est, an non? Et dixerunt ei: Etiam. Et ille dixit: Quando permanero totā die laborans & orans corde vel ore, facio plus minus decimūnummos, & ponō ex eis ad os̄tium duos, & residuos manduco. Qui acceperit illos duos denarios, orat pro me, tempore quo ego manduco, vel dormio, atque ita per gratiam Dei impletur à me, quod scriptum est: *Sine intermissione orate.* En optimum modum *Tib. c. 15.* orationis, qui orationem penè assiduam facit, eam in *v. 16.* alios atque alios partiendo.

§. II.

Nona & omnium commodissima explicatio Do- 9. Explicatio minici dicti: *Quoniam oportet semper orare.* Reverātio plus hic mysterii tegitur, quam explications haec omnes aperiant. Et reverā diversa sunt, semper orare, & semper bene agere. Alioqui dixisset Dominus: Oportet semper bene operari. Atqui hoc nemini non perspectum: Nunquam licere male operari. Ab isto igitur diversum Dominus jubet, *Oportet semper orare.* Quā in te Christus moraliter loquitur est eo planè modo, quo nos dicere consuevimus: Hi homines toto die comedunt, toto die bibunt, & ludunt. Sunt alicubi puerperæ, qua penè singulis horis comedant. De hominibus tam exercitatae gulæ non malè dixeris. Hi homines semper comedunt.

Hoc loquendi ritu Servator non Mathematicam orationis assiduitatem, sed moralem imperavit, ut falsum quot horis semel iterumque animum erigamus ad Deum jaculatoriā prece. Hoc Augustini & Cassiani, hoc Chrysostomi præcipue vult interpretatio, qua docet non solum certa precandi intervalla observare, sed quām fieri potest, creberrimē orare. Hoc Ecclesiastici monitum est: *Non impediavis orare semper.* *Ecclesi. c. 18.* *v. 22.* Hoc & Pauli præceptum: *Sine intermissione orate.* *1. Thes. c. 5.* *v. 16.* Orationem jugem, jugis postulat necessitas. Hostis perdius & pernox nos urget, haud aliter quām oratione jugi vincendus. Ad exemplum urbis lantæ id faciendum monens Isaías: *Super muros tuos Hierusalem,* *1. sa. c. 62.* *v. 6.* inquit, constitui custodes: totā die & totā nocte in perpetuum non tacebunt.

Atque hoc est semper orare. De oratoribus tam assidue dictum videtur illud regi Psalmæ: *Oculi Domini Psal. 33.* super justos, & aures ejus in precessorum Cornelius centurio *v. 16.* Romanus, è gentibus oriundus, religiosus tamen ac timens *Act. c. 16.* Deum cum omni Deo sua, faciens elemosynas multas plibi, deprecabatur Deum semper. En virum orationis plurimæ. Non is erat ē populo Dei, non circumcisus, non facio

108 Rhetorica Cœlestis. Liber II. Caput III.

sacra fonte lustratus; miles fuit, alumnus Marci, inter arma educatus, sed quia Deum timuit, id est pre-
cations & jejuna frequentavit, eleemosynas largas erogavit, Deum, quem nondum adorat, deprecans semper. Hoc tantopere Deo placuit, ut Angelum miseric, qui virum suavissime solatus: *Orationes tue, inquietabat, & eleemosynæ rite ascenderunt in memoriam in conspectu Dei.* Deus, mihi Corneli, non potest oblivisci tui; fiducia monitoris loco est, largiendi & orandi studium. Idecirco jube accersiri Petrum, qui te tuamque familiam omnem baptisnate sacro abluerat, & Christo ad-
jungat.

Ibid. v.4.

I. sat. c. 49.

v. 16.

Prov. c. 3.

v. 3.

En p̄gnium paratissimum semper orantis, Deumque semper deprecantis. Illius oblisci non potest amantissimus Deus: *Ecce, inquit, in manibus meis descripsi.* Tu corde tuo, tuāque memoria me non exclude. *Describe me in tabulis cordis tui.*

Ergo non impediamus semper orare. Benedicamus Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore nostro, quoniam oportet semper orare & non desicere.

§. III.

Sed multa hic objicias: Quid opus tam crebrā, immō tam assiduā oratione? Deus omnia novit: Et num divina liberalitas orationes nostras expectat? Deinde centies, inquis, rogavi Deum; quid impetrō? cessabo igitur, cum videam, nolle Deum precib⁹ meis annuere. Eadem, mihi Christiane, tibi sapientia inculcanda fuit, cum tu easdem etiam querelas scep̄i rescant. Hæc Dei dilatio, ut scias, non est invidia, sed curæ; non est ignoranciæ, sed providentia. Fidem tuam & constantiam tuam exerceri ac spectari vult Deus. Ita Christus mulierem Chanazam vociferant audire dissimulavit, immō veluti canem repulit, ut illa contentius rogareret, sibi majus premium obtinebat, ali⁹ exemplum illustrius praberet. Sic Anna petitio differat, ut ejus devotio, clarior evulgeat. Neque vero multiloquium confundit prolixia oratio, aut eorumdem verborum in oratione repetitio. *Anna seruallis multiplicabat preces coram Domino,* Franciscus Aſſisis noctem integrum illud unicum ingeminavit: Deus meus, & omnia. Idem in Ecclesiā more modique veteri confueviteri. Productioribus colloquiis familiaritas cum Deo contrahenda est. Ideo Moles in medio caliginis diebus septem detinebatur, inde in montem ad colloquium quadriginta dierum cum oīneundum evocatus est.

1. Reg. c. 1.

v. 12.

Chrysph. I.

Aſſidue ſor- nabat eadē,

nec defitit

ipſem ver-

lū iterādiſ

mulū revo-

poris ab-

mare.

Ioan. c. 4.

v. 13. &

ſeqq.

Ibid. v. 15.